

197

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 30 sierpnia 1945 r.

o należnościach świadków, biegłych (tłumaczy) i stron w sprawach cywilnych.

Na podstawie art. 72 przepisów o kosztach sądowych z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 15, poz. 89) zarządzam, co następuje:

Rozdział I.**O należnościach świadków.**

§ 1. Należności świadków obejmują: zwrot wydatków koniecznych, związanych ze stawiennictwem do sądu, oraz wynagrodzenie za utratę zarobku (art. 303 k. p. c.).

§ 2. Wydatki konieczne, związane ze stawiennictwem do sądu, składają się z niezbędnych kosztów podróży od miejsca zamieszkania świadka, uwidocznionego w wezwaniu, do miejsca urzędowania sądu i z powrotem oraz strawnego.

§ 3. Za niezbędne koszty podróży uważa się koszty przejazdu środkiem transportu masowego (koleje, tramwaje, autobusy i t. p.), odbytego klasą najniższą, w braku zaś takiego środka — koszty przejazdu innym najtańszym z dostępnych środków lokomocji.

§ 4. Jeżeli świadek odbył podróż swoim środkiem lokomocji lub pieszo, należy mu przyznać koszty przejazdu, jakie by mu się należały w myśl przepisów rozporządzenia niniejszego.

§ 5. Wysokość strawnego określa sąd według swego uznania, biorąc za podstawę przeciętne koszty utrzymania w siedzibie sądu, w sumie nie większej niż 100 zł dziennie.

§ 6. Będący w służbie czynnej funkcjonariusze państwowi i osoby wojskowe otrzymują koszty podróży i diety według norm, ustanowionych dla podróży służbowych, jeżeli okoliczności, o których mają zeznawać, pozostają w związku z wykonywaniem ich urzędu lub służby; w innych przypadkach stosuje się do nich zasady ogólne.

§ 7. Wynagrodzenie za utratę zarobku służy tylko osobom, pobierającym płacę za każdy dzień pracy.

Wynagrodzenie to określa sąd według swego uznania w sumie nie większej niż 100 zł.

§ 8. Jeżeli ta sama osoba będzie przesłuchana w kilku sprawach cywilnych tego samego dnia, wówczas należność jej oblicza się jak za jedną sprawę, sumę zaś rozdziela się równomiernie pomiędzy wszystkie sprawy.

§ 9. Świadkom służy prawo do należności także wtedy, gdy na wezwanie sądu stawili się, lecz nie zostali przesłuchani.

§ 10. Świadkowie, którzy stawili się bez wezwania sądowego, nie mają prawa do należności, chyba że sąd ich przesłuchał.

Rozdział II.**O należnościach biegłych (i tłumaczy).**

§ 11. Należności biegłych obejmują wynagrodzenie za stawiennictwo do sądu i za wykonaną pracę (art. 313 k. p. c.).

§ 12. Do wynagrodzenia biegłych za stawiennictwo w sądzie stosuje się odpowiednio przepisy §§ 1—9 rozporządzenia niniejszego z tą zmianą, że wynagrodzenie za utratę zarobku przyznaje się tylko w razie nieprzesłuchania biegłego, wezwanego do sądu, i że przepis § 8 dotyczy wyłącznie kosztów przejazdu i strawnego.

§ 13. Wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę określa sąd po jego wysłuchaniu, z uwzględnieniem wymaganych od niego kwalifikacji, czasu i trudu, koniecznego do wykonania pracy.

§ 14. Jeżeli co do określenia wynagrodzenia pewnych kategorii biegłych istnieją przepisy szczególne, należy biegłym tym przyznawać wynagrodzenie w myśl tych przepisów.

§ 15. Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio do tłumaczy (art. 290 § 2 k. p. c.).

Rozdział III.**O należnościach strony.**

§ 16. Należności strony, wezwanej do osobistego stawiennictwa, obejmują zwrot kosztów podróży i wynagrodzenie za utratę zarobku (art. 100 k. p. c.).

§ 17. Do określenia zwrotu kosztów podróży i wynagrodzenia za utratę zarobku strony stosuje się odpowiednio §§ 1—7 rozporządzenia niniejszego.

Rozdział IV.**O przyznaniu należności.**

§ 18. Świadkowie powinni zgłosić żądanie przyznania im należności niezwłocznie po wykonaniu swego obowiązku.

Zgłoszenie żądania tego przez biegłych, tłumaczy i stronę powinno nastąpić najpóźniej przed zamknięciem rozprawy, bezpośrednio poprzedzającej rozstrzygnięcie sprawy.

§ 19. O należnościach świadków, biegłych (i tłumaczy) sąd rozstrzyga postanowieniem (art. 109 § 2 k. p. c.).

Projekt postanowienia przedstawia sądowi sekretarz prowadzący rachunek kosztów postępowania, lub protokółant.

Postanowienie o przyznanej należności oznajmia się ustnie. Należność wypłaca się w miarę możliwości niezwłocznie; w razie niemożności niezwłocznej wypłaty należność przesłana będzie pocztą bez obciążenia świadka (biegłego, tłumacza) opłatą pocztową.

Wypłatę należności należy uwidocznić w aktach sprawy.

§ 20. Jeżeli sąd wezwany ma przeprowadzić dowód (art. 252 k. p. c.), sąd orzekający, przesyłając akta sprawy, przekaże jednocześnie sądowi wezwanemu złożoną już zaliczkę na koszty przeprowadzenia dowodu, bądź zobowiąże stronę do złożenia zaliczki bezpośrednio w sądzie wezwanym, który również władny będzie określić jej wysokość i termin złożenia. Sąd wezwany postąpi z zaliczką tą według zasad rozporządzenia niniejszego.

§ 21. Jeżeli sąd wezwany postanowi przeprowadzić nowe dowody (art. 259 § 3 k. p. c.),

przekazana zaś zaliczka okaże się na ten cel nie wystarczająca, wówczas sąd wezwany powinien zażądać złożenia przez stronę zaliczki uzupełniającej w określonym terminie i wysokości.

§ 22. O należnościach strony (art. 100k.p.c.) sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 109 § 1 k.p.c.).

Rozdział V.

Postanowienie końcowe.

§ 23. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 1932 r. o należnościach świadków, biegłych (tłumaczy) i stron w sprawach cywilnych (Dz. U. R. P. Nr 114, poz. 944).

w/z Minister Sprawiedliwości:

Leon Chajn